STICHTING PRIMAIR
ONDERWIJS ZUNDERT

JAARSTUKKEN 2018

SPOZ
Molenstraat 170 A | 4881GG Zundert | 06 -21 71 25 50 | bestuurskantoor@spoz.nl | www.spoz.nl

Behorende bij onze verklaring d.d.

11 JUN 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Inhoudsopgave jaarstukken

Bestuursverslag	**3**
Jaarrekening	**32**
Balans per 31 december 2018	33
Staat van baten en lasten over 2018	33
Kasstroomoverzicht over 2018	34
Grondslagen	35
Toelichting op de balans	39
Toelichting op de staat van baten en lasten	42
Ondertekening	44
Model G Verantwoording Subsidies	45
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	46
Overige gegevens	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	48

Behorende bij onze verklaring d.d.

11 JUN 2019

astrium onderwijsaccountants b.v.

STICHTING PRIMAIR
ONDERWIJS ZUNDERT

BESTUURSVERSLAG 2018

SPOZ
Molenstraat 170 A | 4881GG Zundert | 06 -21 71 25 50 | bestuurskantoor@spoz.nl | www.spoz.nl

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

Inhoudsopgave

1. Inleiding **5**

2. Algemene informatie 7
2.1. Juridische structuur en organisatiestructuur 7
2.2. Ambities 9
2.3. Kernactiviteiten en organisatiedoelen 10

3. Algemeen instellingsbeleid **11**
3.1. Personeel 11
3.2. Onderwijs 13
3.3. Ontwikkelingen verbonden partijen 15
3.4. Politieke/maatschappelijke ontwikkelingen 15
3.5. Afhandeling van klachten 15
3.6. Huisvesting 16
3.7. Beheersing van risico's 16

4. Financieel beleid **17**
4.1. Analyse van de financiële situatie 17
4.1.1. Kengetallen 17
4.1.2. Onderbouwing en vergelijking streefwaarden 17
4.2. Vergelijking met de balansposten van vorig jaar 19
4.3. Analyse financieel resultaat 19
4.4. Werkdrukakkoord 22
4.5. Prestatiebox 22
4.6. Treasuryverslag en treasurybeleid 23

5. Toekomst en –continuïteitsparagraaf **24**
5.1. Gegevensset 24
5.1.1. Kengetallen 24
5.1.1.1. Personele bezetting 24
5.1.1.2. Leerlingaantallen 24
5.1.2. Meerjarenbegroting 24
5.2. Overige rapportages 27
5.2.1. Interne risicobeheersings- en controlesysteem 27
5.2.2. Belangrijkste risico's en onzekerheden 28
5.2.3. Rapportage toezichthoudend orgaan 30

Behorende bij onze verklaring d.d.

11 JUN 2019

astrium onderwijsaccountants b.v.

1. Inleiding

Hierbij presenteren wij u het bestuursverslag van de onderwijsorganisatie Stichting Primair Onderwijs in de gemeente Zundert over het jaar 2018.

De afgelopen jaren hebben zich gekenmerkt door het herstellen van de slechte financiële positie, omdat de continuiteit van de organisatie onder druk stond.
Het beleid van de afgelopen jaren heeft zich gericht op het realiseren van positieve resultaten. Daardoor is er veel druk komen te staan op het personeel in de organisatie. Ook investeringen en andere uitgaven zijn tot een minimum beperkt.

Daarnaast is het bewonderingswaardig hoe het personeel binnen de organisatie hiermee is omgegaan door het tonen van een enorme betrokkenheid en loyaliteit richting de organisatie. Vanaf eind 2018 is de continuiteit gewaarborgd en wordt de nieuwe opdracht om professionaliseringsruimte te bieden aan de medewerkers en te investeren in diverse middelen. De meerjarenbegroting laat zien dat enige voorzichtigheid geboden blijft, hoewel er op alle scholen een investeringsplan ligt op het gebied van professionalisering, onderwijsvernieuwing en digitalisering. De financiële gevolgen hiervan zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2019-2022.

Ondanks dat de Inspectie van het Onderwijs SPOZ op het gebied van KA1 voldoende heeft beoordeeld, ligt onze interne ambitie op het gebied van onderwijskwaliteit hoger.
Komende jaren zal hier dan ook het accent op liggen.

Onderwijshuisvesting blijft daarnaast hoog op de agenda staan. In samenwerking met de gemeente Zundert zijn er voorbereidingen getroffen om gezamenlijk het fundament te kunnen leggen voor eventuele nieuwe huisvesting primair onderwijs in de gemeente Zundert. Begin 2019 is gestart met een traject met alle onderwijsprofessionals van SPOZ voor het opstellen van een onderwijskundige visie. Eind maart 2019 is deze onderwijskundige SPOZ-visie gepresenteerd aan alle medewerkers van SPOZ, de GMR-leden en de twee wethouders onderwijs van de gemeente Zundert. De komende periode staat in het teken van het actualiseren van een meerjarenonderhoudsplan en het opstellen van het integraal huisvestingsplan (IHP). Ook gaan we verder met de doorvertaling van onderwijskundige visie richting huisvesting. De verwachting is dat SPOZ, samen met de Raad van de gemeente Zundert, uiterlijk eind 2019 een besluit heeft genomen over de onderwijshuisvesting. Dit richt zich met name op de onderwijshuisvesting in Klein-Zundert en Zundert.

Op dit moment worden de puntjes op de 'i' gezet van het strategisch beleidsplan 2019-2023 'SPOZ-trots worden, zijn en blijven'.

Wijziging van bestuurder
Na een periode van twee verschillende interimmers heeft de Raad van Toezicht besloten per 1-10-2018 te gaan werken met een vaste bestuurder.
Na een sollicitatieprocedure, waarbij een vertegenwoordiging van de GMR, het directieberaad en de Raad van Toezicht deel uit maakten van de sollicitatiecommissie, is mevrouw Leonie van Breda per deze datum benoemd als voorzitter van het College van Bestuur.

Inspectie-onderzoek
In september 2018 hield de Inspectie van het Onderwijs een herstelonderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs bij SPOZ en enkele SPOZ-scholen. Dit onderzoek werd uitgevoerd n.a.v. de beoordeling van oktober 2017. Het onderzoek toonde aan dat SPOZ op het gebied van kwaliteitszorg (KA1) nu voldoende scoort, voor kwaliteitscultuur (KA2) komt de Inspectie van het Onderwijs terug in november 2019.

In april 2019 heeft er een voortgangsgesprek plaats gevonden waarin is aangetoond dat er flinke stappen gezet zijn op het gebied van KA2. Op het gebied van governance wordt medio 2019 de rolduidelijkheid voor RvT, GMR en CvB besproken en vastgelegd.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

Jaarrekening
De jaarrekening 2018 van Stichting Primair Onderwijs in de gemeente Zundert is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur, in samenwerking met Van Oers – Accountancy & Advies. Deze jaarrekening is gecontroleerd door Astrium Onderwijsaccountants te Zoetermeer.

Vastgesteld door het College van Bestuur op 29 mei 2019

Leonie van Breda,
voorzitter

Goedgekeurd door Raad van Toezicht op 11 juni 2019

Remco van Dessel,
voorzitter

Behorende bij onze verklaring d.d.

11 JUN 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

2. Algemene informatie

2.1 Juridische structuur en organisatiestructuur

Juridische structuur gedurende het verslagjaar
De rechtspersoon van het bevoegd gezag is een stichting. SPOZ is op 1 augustus 2003 opgericht en staat ingeschreven bij de kamer van koophandel te Breda onder nummer 41102645.

Organisatiestructuur gedurende het verslagjaar

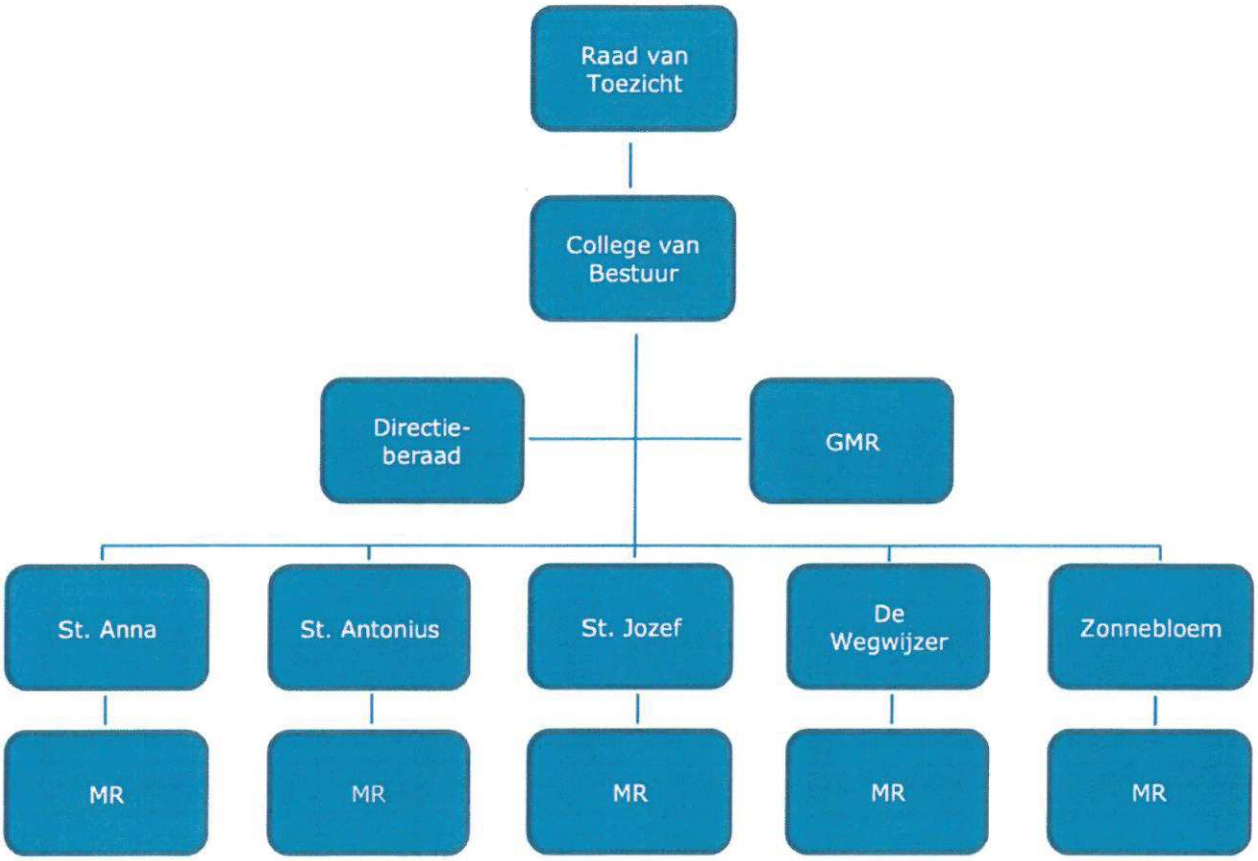

Bestuurlijk model en governance
Met de komst van de wet Goed Onderwijs (2010) en de scheiding van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, heeft de Stichting primair Onderwijs Zundert gekozen om zijn statuten en reglementen in 2008 aan te passen om te gaan werken met een bestuursstructuur volgens model Raad van Toezicht en College van Bestuur. SPOZ kent een organieke scheiding tussen bestuur en toezicht. De Raad van Toezicht (RvT) ziet toe op het functioneren van het College van Bestuur (CvB). De code 'Goed bestuur voor het primair onderwijs' vormt de leidraad voor het bestuurlijk handelen.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

De taken zijn als volgt verdeeld:

- Het College van Bestuur is belast met het besturen van de stichting (de scholen). Bij de vervulling van deze taak richt het College van Bestuur zich naar het belang van de stichting (de scholen) en het belang van de samenleving.
- De Raad van Toezicht houdt toezicht op het functioneren van de organisatie in het algemeen en het College van Bestuur in het bijzonder.
- De Raad van Toezicht is belast met het goedkeuren van de begroting, het jaarverslag (inclusief het bestuursverslag en jaarrekening) en het strategisch beleid.
- Daarnaast vervult de Raad van Toezicht het werkgeverschap ten opzichte van het College van Bestuur.
- De Raad van Toezicht heeft, om voldoende toezicht te kunnen garanderen, gekozen om de volgende beleidsterreinen, in de loop van 2019, te gaan bezetten:
    - Personeel
    - Onderwijs
    - Huisvesting
    - Financiën
    - Identiteit
    - Juridisch

Om invulling aan haar rol te geven, komt de Raad van Toezicht minimaal vijf keer per jaar bij elkaar en wordt tijdens deze vergaderingen door middel van managementrapportages geïnformeerd over van het functioneren van de organisatie. Daarnaast worden in deze vergaderingen de door de Raad van Toezicht goed te keuren/ vast te stellen stukken aangeboden. Ter informatie, dan wel mening-vormend, worden door het College van Bestuur ook andere beleidsstukken voorgelegd.
Het verslag van de Raad van Toezicht is opgenomen in hoofdstuk 5.3.2. van dit bestuursverslag.

Horizontale verantwoording
Binnen de stichting wordt voldoende aandacht besteed aan en is voldoende ruimte aanwezig voor interne verantwoording en de horizontale dialoog. Dit jaarverslag is door de Raad van Toezicht goedgekeurd. Het directieberaad en de GMR ontvangen dit jaarverslag ter informatie. Daarnaast wordt het jaarverslag gepubliceerd op de website.

Directieberaad
Met de directeuren van de vijf scholen vindt vierwekelijks overleg plaats over lopende zaken op schools en bovenschools niveau, onderwijs gerelateerde ontwikkelingen lokaal, regionaal en landelijk en vindt tevens beleidsvoorbereiding en -vaststelling plaats.

GMR
De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad bevordert naar vermogen openheid, openbaarheid en onderling overleg op de scholen. Zij behandelt uitsluitend aangelegenheden die van gemeenschappelijk belang zijn voor de aangesloten scholen. De raad heeft instemming- en/of adviesrecht over bovenschoolse aangelegenheden.
Een en ander is vastgelegd in het reglement van de GMR. Het CvB dient de raad daarvoor de benodigde informatie te verschaffen. De raad zelf denkt proactief mee en doet voorstellen; het zogenaamde initiatiefrecht.

De GMR bestaat uit tien leden, waarbij elke medezeggenschapsraad een ouder en een personeelslid afvaardigt.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

2.2 Ambities

Ambitie
Alle leerlingen op de scholen van SPOZ krijgen onderwijs aangeboden, waarbij dit onderwijs interessant, motiverend, uitdagend en betekenisvol wordt overgebracht. Voor ons betekent dat handelingsgericht en opbrengstgericht werken om het beste uit een kind naar boven te halen. Werken met ontwikkelingsperspectief en uitgaan van talenten zijn voor ons gewone begrippen. Voor iedere leerling zijn er andere referentiepunten en verschillende ontwikkelingsmogelijkheden. Dat betekent dat soms verschillende leerstrategieën toegepast en gevolgd moeten worden. Ook er is een ontwikkeling gaande waarbij er veel aandacht is voor de eigen regie op het leren (eigenaarschap bij leerlingen). Het accent in onze ambitie, voor de komende jaren, ligt op het gebied van het doorontwikkelen van onderwijskwaliteit.
Een en ander heeft geleid tot het vormen van een bestemmingsreserve.

Missie/visie
SPOZ streeft naar kindgericht onderwijs met hoge opbrengsten en richt zich op een optimale ontwikkeling van elk kind. SPOZ werkt aan vernieuwend en eigentijds onderwijs.
De onderwijskundige visie van SPOZ (maart 2019) vormt het fundament voor de eventuele nieuwe onderwijshuisvesting.

Strategie
Het strategisch beleidsplan 2019-2023 omvat onderstaande aandachtspunten. Deze aandachtspunten zijn verder uitgewerkt in het strategisch beleidsplan en daarnaast per schooljaar beschreven in een jaarplan. De prioritering is ingegeven door de ambitie m.b.t. onderwijskwaliteit met daarbij aandacht voor de haalbaarheid op de werkvloer.

Thema	Mogelijk aandachtspunt	Prioriteit
Speerpunt	Onze organisatie kenmerkt zich door een open, professionele en transparante communicatiecultuur.	hoog
	Wij werken intensief samen met onze omgevingspartners, bijvoorbeeld kinderopvangorganisaties, verenigingen, collega-besturen.	gemiddeld
	Binnen onze organisatie heerst een cultuur waarin medewerkers leren van en met elkaar op alle niveaus.	hoog
	Onze kinderen krijgen dagelijks onderwijs in een moderne leeromgeving passend bij de visies van de scholen.	gemiddeld
	Onze organisatie beschikt over specifiek doelgroepenbeleid, bijvoorbeeld voor hoogbegaalde kinderen.	hoog
	Onze organisatie heeft een sterke naam in de regio en is positief in beeld; dit geldt ook voor iedere school apart.	hoog
Onderwijs	Het bestuur bezoekt minimaal één keer per jaar voor een hele dag de school. De inhoud van deze dag bestaat o.a. klassenbezoeken en het bijwonen van een teamvergadering.	gemiddeld
Professionals	Het bestuur en de directeuren formuleren beleid op het samen en met elkaar leren binnen onze organisatie.	hoog
	Het bestuur evalueert jaarlijks de inzet van de werkdrukmiddelen met de directeuren.	gemiddeld
Huisvesting	Het bestuur gaat in nauwe samenwerking met de gemeente (vervangende)nieuwbouw realiseren.	hoog
	Het bestuur heeft overleg met eventuele partners.	hoog
Organisatie en SPOZ-cultuur	Het bestuur investeert samen met de leden van de Raad van Toezicht en de GMR in een gouden governance driehoek.	hoog
Kwaliteitszorg	Het bestuur en de directeuren zetten een systeem op voor collegiale consultatie binnen de organisatie.	gemiddeld
	Het bestuur en de directeuren organiseren jaarlijks een SPOZ-expertise middag voor alle medewerkers binnen de organisatie.	hoog
	Het bestuur en de directeuren organiseren om het jaar een scholen-safari waarbij alle medewerkers een bezoek brengen aan minimaal één andere school.	hoog
	Het bestuur en de directeuren richten een SPOZ-ondersteuningsorganistie op, waarbij alle scholen kunnen profiteren van de expertise binnen de organisatie.	gemiddeld
	Het bestuur houdt toezicht op de kwaliteit van de scholen op basis van een overzicht van resultaatgebieden.	hoog
Samenwerken	Het bestuur en de directeuren onderzoeken, samen met de kinderopvang, de mogelijkheid om te gaan werken met peuter- kleutgroepen.	gemiddeld

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

2.3 Kernactiviteiten en organisatiedoelen

Kernactiviteiten
SPOZ verzorgt primair onderwijs, zonder winstoogmerk, aan 4-12 jarigen in de gemeente Zundert op de volgende scholen en in de volgende kernen:

- De Wegwijzer in Achtmaal
- St. Antoniusschool in Klein- Zundert
- St. Annaschool in Zundert
- St. Jozefschool in Wernhout
- Zonnebloem in Zundert

De leerlingaantallen ontwikkelen zich als volgt:

BRIN	School	01-10-2014	01-10-2015	01-10-2016	01-10-2017	01-10-2018
03NO	De Wegwijzer	119	114	104	106	109
19SF	St. Antonius	229	238	226	235	237
19TL	St. Anna	210	198	206	195	190
19UI	St. Jozef	171	168	161	168	157
19UZ	Zonnebloem	184	183	186	211	230
	Totaal	**913**	**901**	**883**	**915**	**922**

De rijksbijdragen 2018 zijn gebaseerd op de leerlingentelling van 01-10-2016 (schooljaar 2017-2018) en de leerlingentelling van 01-10-2017 (schooljaar 2018-2019)

Organisatiedoelen
- We zijn een professionele, lerende organisatie;
- Onze medewerkers zijn professionals in een lerende organisatie;
- We realiseren hoge kwaliteit op alle beleidsterreinen;
- We werken aan een positief imago;
- We zijn zichtbaar en vindbaar (zowel fysiek als online);
- Onze scholen hebben uitstraling;
- We zijn financieel gezond;
- We spelen adequaat in op maatschappelijke ontwikkelingen.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

3. Algemeen instellingsbeleid

3.1 Personeel

De afgelopen jaren is er een grote wissel getrokken op de inzet van al onze collega's. Op lange termijn is deze ontstane situatie onhoudbaar en zijn de eerste signalen zichtbaar van een te hoge werkdruk. Concreet gezien is dit zichtbaar in de verzuimcijfers van het personeel. In combinatie met de veranderende arbeidsmarkt is investeren in personeel en professionalisering van groot belang. Ook dient er meer aandacht te zijn voor de arbeidsomstandigheden van onze collega's.

Personeel en formatie
In 2018 is het meerjaren bestuursformatieplan (BFP) opgesteld. Dit geeft weer welke keuzes er de komende jaren gemaakt zullen worden ten aanzien van het inzetten van personeel. Het BFP is in mei 2018 ter instemming aangeboden aan de GMR en heeft instemming verleend.

College van Bestuur
Het College van Bestuur bestond gedurende de eerste negen maanden uit één interimmer, voor 0,8 FTE. Vanaf 1-10-2018 is gekozen voor een vaste bestuurder met 0,8 FTE.

Scholing
Voor elke school is er een schoolplan 2019-2023 met daarbij een professionaliseringsplan voor dezelfde periode.

Ziekteverzuim
Het ziekteverzuimcijfer van 2018 was met 8,1 % op bestuursniveau boven gemiddeld. Dit verzuim is inclusief langdurig verzuim. Het landelijk gemiddelde ligt in 2017 op 5,9 % in het primair onderwijs. Dit hoge verzuim is een gevolg van de ontstane werkdruk binnen onze organisatie veroorzaakt door het meerjaren beleid voor herstel van de financiele situatie. Vanaf 2019 is er weer ruimte om voorzichtig te investeren in professionalisering en facilitering.

Vanwege het faillissement van Arbo-dienst Zundert is SPOZ per 1-1-2019 overgegaan naar de verzuimbegeleidingsdienst van Human Business Support (HBS). Met deze organisatie hebben wij strakke afspraken gemaakt over preventieve maatregelen ter voorkoming van verzuim.

Werkverdeling binnen het overlegmodel
Tot 1-8-2019 wordt er gewerkt met werkverdeling binnen het overlegmodel.
Hierin worden de werkdagen, les-gebonden uren, overige taken, professionalisering en eventuele duurzame inzetbaarheid (voorheen BAPO) vastgelegd.

Vanaf 1-8-2019 wordt er gewerkt met een werkverdelingsplan conform de wijzigingen in de CAO.

Wet Werk en Zekerheid, consequenties
De Wet Werk en Zekerheid (WWZ) is in werking getreden op 1 januari 2015. Op dat moment is een aantal wettelijke bepalingen gewijzigd.

De belangrijkste wijzigingen voor SPOZ hebben betrekking op:
- Aanzegplicht bij tijdelijke arbeidsovereenkomst
- Overgangsrecht ketenregeling
- Transitievergoeding

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

Aanzegplicht bij tijdelijke arbeidsovereenkomst - vanaf 1 januari 2015
De aanzegplicht is (uitsluitend voor het bijzonder onderwijs) in werking getreden op 1 januari 2015. Uiterlijk een maand voordat een tijdelijke arbeidsovereenkomst eindigt moet een werkgever de medewerker schriftelijk informeren:
Of de arbeidsovereenkomst al dan niet wordt verlengd;
En zo ja, onder welke voorwaarden dat zal gebeuren.

Dit geldt overigens alleen voor de tijdelijke aanstellingen met een duur van langer dan 6 maanden. Vervanging voor ziekte is in deze regeling uitgesloten, omdat einddatum niet bekend is.

Bij het niet voldoen aan de aanzeggingsvoorwaarde dient (ongeacht of dienstverband wordt voortgezet) een boete van 1 maandsalaris aan betrokken werknemer betaald te worden. SPOZ houdt de tijdelijke dienstverbanden scherp in beeld en draagt zo nodig in afstemming met de personeelsfunctionaris vanuit het administratiekantoor zorg voor tijdige aanzegging.

Overgangsrecht ketenregeling – vanaf 1 juli 2016
De ketenregeling bepaalt dat elkaar opvolgende tijdelijke dienstverbanden op een zeker moment overgaan in een vast dienstverband. De WWZ bepaalt dat dienstverbanden binnen het bijzonder onderwijs vanaf 1 juli 2015 als opeenvolgend worden beschouwd als zij elkaar binnen een periode van zes maanden opvolgen. Verder bepaalt de WWZ dat er hooguit drie tijdelijke dienstverbanden in een periode van 2 jaar aangegaan kunnen worden. Bij het vierde dienstverband of bij overschrijding van de twee jaar, ontstaat een vast dienstverband. Een enkel tijdelijk dienstverband van meer dan 2 jaar aangaan mag nog wel.
Om het risico op nieuwe verplichtingen te minimaliseren, streeft het bestuur ernaar om onvoorzien vrijkomende formatie, intern te herbezetten. Dit gaat enkel op voor de functiecategorie Onderwijzend Personeel.
Daarnaast maakt SPOZ onderdeel uit van het collectief van schoolbesturen dat gezamenlijk Leswerk vormt, waar in gezamenlijkheid gezocht wordt naar een adequate structuur om in de kortdurende vervangingen risico's op verplichtingen te voorkomen (zie paragraaf 3.3.)

Ondanks bovenstaande wet- en regelgeving zal ons toekomstig beleid met name gericht zijn op het behouden van kwalitatief goed personeel.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

3.2 Onderwijs

Opbrengsten/prestaties
Alle scholen vallen inmiddels onder het basistoezicht van de onderwijsinspectie. Analyses van de tussentijdse- en eindopbrengsten worden per school en op bovenschools niveau uitgevoerd en omgezet in plannen van aanpak.

In 2018 zag de uitstroom van onze leerlingen naar het voortgezet onderwijs er als volgt uit. Volgens de richtlijnen van de Inspectie van het Onderwijs zijn de eindopbrengsten voldoende.

Uitstroom VO	St. Anna	St. Jozef	St. Antonius	Wegwijzer	Zonnebloem
VMBO basis LWOO					
VMBO basis	6	2	1	1	
VMBO basis/kader			1		
VMBO kader	6			1	1
Kader/mavo		2	3	1	4
Mavo	2	3	3		
Mavo/havo	1	2	6	4	8
Havo	4	4	3		3
Havo/vwo		2	7	6	5
Vwo	2	5	7		1

Kwaliteitszorg
Onze scholen horen structureel bezig te zijn met de verbetering van haar onderwijskwaliteit. Door omstandigheden heeft dat de afgelopen jaren te weinig aandacht gekregen.
De kern van kwaliteitszorg vinden we samengevat in volgende vragen:
Doet de school de goede dingen?
Doet de school de dingen goed?
Hoe weet de school dat?
Vinden anderen dat ook?

Belangrijke vragen voor SPOZ zijn:
- Wat wil de IB-er/leerkracht weten over de kinderen?
- Wat wil de directeur weten van de leerkrachten?
- Wat wil het CvB weten van de directeuren?
- Wat wil de RvT weten van het CvB om goed toezicht te kunnen houden?

Hebben we hiervoor voldoende informatie en kunnen we hier voldoende op sturen?
Dit zijn de vragen die structureel terugkomen tijdens de analysegesprekken met de leerkrachten, de functioneringsgesprekken met de leerkrachten en de managementgesprekken met de directeuren en tijdens de RvT-vergaderingen.

Wij hanteren het WMK-PO (Werken met Kwaliteit - Primair Onderwijs) als instrument om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Het WMK-PO biedt onze scholen een Quick Scan en een Schooldiagnose aan om de kwaliteit van het onderwijs te bepalen en te verbeteren. Het scoren van de indicatoren van de Quick Scan leidt tot een globale kwaliteitsbepaling; het scoren van de indicatoren en kernkwaliteiten van de Schooldiagnose levert een meer gedetailleerd overzicht van de stand van zaken. Zowel de inhoud van de Quick Scan als de Schooldiagnose is afgeleid van het toezichtskader dat de Inspectie van het Onderwijs hanteert om de kwaliteit van het onderwijs te beoordelen. De twee instrumenten bevatten kwaliteitsaspecten als: leerstofaanbod, onderwijsleerproces, kwaliteitszorg, toetsing, tijdgebruik, schoolklimaat en opbrengsten.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

In een cyclus van vier jaar komen zo alle kwaliteitsaspecten systematisch aan de orde. Tweejaarlijks worden de leerlingen en de ouders via WMK bevraagd op diverse aspecten waaronder sociale veiligheid en welbevinden. Deze cyclus staat opgenomen in het schoolplan 2019-2023.
Verantwoording van onze kwaliteit gebeurt op de volgende wijze:
Rapportages WMK worden overhandigd aan team, medezeggenschapsraad en CvB.
Samenvattingen van rapportages WMK worden aan ouders, leerlingen en externe partijen verstrekt via onze website.

Passend Onderwijs
SPOZ maakt onderdeel uit van de subregio Etten-Leur Zundert van het samenwerkingsverband RSV Breda. In onze regio zorgen wij voor een dekkend aanbod van het onderwijs (passend onderwijs).
Uiteraard zijn er binnen SPOZ ontwikkelingen in gang gezet die hieraan bijdragen, denkend aan het geven van Rots & Water-trainingen, professionalisering van leerkrachten en het aannemen van onderwijsondersteunend personeel. Dit zal de komende jaren nog meer inhoud krijgen.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

3.3 Ontwikkelingen verbonden partijen

RSV Breda (Regio Passend Onderwijs 30.03)
Binnen het Regionaal SamenwerkingsVerband Breda, waar SPOZ deel van uitmaakt, is in 2018 verder gewerkt aan de doorontwikkeling van Passend Onderwijs. Hierbij zijn op bestuurlijk niveau beleidsafspraken gemaakt over de inzet en uitvoering van zware en lichte ondersteuning, die op het niveau van de scholen zijn uitgerold. Hiertoe is veel scholing voor directeuren en intern begeleiders aangeboden en vanuit SPOZ gevolgd.

SWEZ PO
Het voornemen is om op korte termijn SWEZ PO te liquideren. Dit betekent niet dat er geen sprake meer is van een samenwerkingsvorm. Verdere concretisering van deze samenwerking vindt plaats in 2019, net als de financiële afwikkeling van SWEZ PO.

Leswerk
SPOZ is, op basis van een overeenkomst, aangesloten bij Leswerk (zie paragraaf 3.1). Binnen Leswerk blijft de belangrijkste uitdaging om een constructie te bedenken waarbij de gezamenlijke besturen vervanging hebben georganiseerd en de risico's op personele verplichtingen als gevolg van de WWZ zijn geminimaliseerd.

BNWB
SPOZ maakt deel uit van het Bovenschools Netwerk West-Brabant, waarin 12 kleine tot middelgrote schoolbesturen zich hebben verenigd. Binnen dit netwerk vindt uitwisseling van kennis en informatie plaats, evenals overleg en afstemming betreffende relevante ontwikkelingen.

3.4 Politieke en maatschappelijke ontwikkelingen

Ontwikkelingen arbeidsmarkt
De afgelopen jaren was in het primair onderwijs sprake van een ruime arbeidsmarkt. Door de daling van het aantal leerlingen nam de werkgelegenheid in de sector af en waren de (vaste) baankansen voor starters beperkt. De komende jaren dreigt echter een ernstig tekort aan leraren te ontstaan, doordat er minder gediplomeerden van de opleiding komen en oudere leraren uitstromen. Binnen onze regio ontstaan de eerste problemen rondom dit tekort.
Deze situatie vraagt des te meer om een aantrekkelijk werkgeverschap. De komende jaren zal dit verder vorm krijgen in ons personeelsbeleid.

Contact gemeente Zundert
In het kader van de ontwikkelingen rondom de onderwijshuisvesting binnen de gemeente vindt er maandelijks overleg plaats tussen het CvB van SPOZ en de verantwoordelijke wethouders. Vanaf 1-10-2018 loopt er binnen de gemeente een bestuursopdracht op het gebied van onderwijshuisvesting. Hiervoor is, door de gemeente, een externe expert aangesteld.
De formulering van de onderwijskundige visie (fase 1) is door de onderwijsprofessionals van SPOZ inmiddels afgerond en gepresenteerd aan alle medewerkers van SPOZ, de GMR en de gemeenteraad van Zundert. De komende periode staat in het teken van fase 2, waarin een meerjarenonderhoudsplan en een integraal huisvestingsplan wordt opgesteld.
Ook wordt er toegewerkt naar eind 2019 waar een besluit moet worden genomen over de onderwijshuisvesting.

Anderstaligen
Met name rondom het gebied van de St. Anna zien we een concentratie van anderstaligen. Het verzorgen van onderwijs aan deze specifieke doelgroep vraagt veel extra inspanning van het onderwijzend personeel. Ook hiervoor zal in het kader van de professionalisering aandacht in ons toekomstig beleid zijn.

3.5 Afhandeling van klachten

In 2018 zijn geen klachten van ouders ingediend die hebben geleid tot behandeling door stichting KOMM.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

3.6 Huisvesting

Aansluitend op hetgeen reeds beschreven staat in de inleiding en bij paragraaf 3.4 zal medio 2019 een actualisatie van het meerjarenonderhoudsplan plaats vinden en het opstellen van een integraal huisvestingsplan (IHP).

3.7 Beheersing van risico's

Onderwijskwaliteit
Het CvB en het directieberaad hebben geconstateerd dat op basis van de bovenschoolse analyse op de M-toetsen er een voortdurende alertheid en verbetering nodig is om de opbrengsten op het gewenste niveau te houden.
Dit signaal is een belangrijk aandachtspunt binnen de kwaliteitszorg op de scholen.

Governance
Gezien het feit dat er de afgelopen jaren diverse interim-bestuurders actief zijn geweest binnen SPOZ, verdient de verdeling taken en bevoegdheden aandacht.
Hiertoe is begin 2019 gestart met een begeleidingsplan vanuit Verus die moet leiden tot een 'gouden governance driehoek' tussen RvT, CvB en GMR. We werken hierbij conform de code 'Goed Bestuur' van de PO-raad.

Huisvesting
In samenwerking met de gemeente Zundert vindt onderzoek plaats naar eventuele nieuwe onderwijshuisvesting voor drie van de vijf scholen van SPOZ.

Personeelsbeleid
Zoals beschreven bij de politieke en maatschappelijke ontwikkelingen dreigt er een ernstig tekort te ontstaan van onderwijskundig personeel.
Ook voor onze organisatie heeft het een hoge prioriteit om hier op een adequate wijze mee om te gaan. Dit vraagt om beleid waarin je mensen aan de organisatie weet te binden en te behouden.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

4. Financieel beleid

4.1 Analyse van de financiële situatie

4.1.1. Kengetallen

Kengetal/ jaar	2018	GEM BO3* 2017	2017	2016	2015	2014	2013
Liquiditeit (current ratio)	2,52	3,58	2,07	1,89	1,98	1,09	1,32
Solvabiliteit I	0,32	0,67	0,20	0,20	0,16	0,03	0,16
Solvabiliteit excl. bestemmingsreserve	0,13						
Rentabiliteit	5,1	1,1	0,5	2,7	4,0	-3,2	3,2
Huisvestingsratio	6,9	7,2	7,0	7,6	9,1	5,8	6,7
Weerstandsvermogen	0,1	25,2	-1,0	-2,7	-3,3	-8,7	-5,8
Weerstandsvermogen excl. bestemmingsreserve	-8,2						
Kapitalisatiefactor	36,69	55,2	35,80	35,60	27,68	24,61	21,33

* Bron: https://duo.nl/open_onderwijsdata/publicaties/financien/finan.jsp

Kengetal	Formule
Liquiditeit (current ratio)	vlottende activa / kortlopende schulden
Solvabiliteit I	eigen vermogen / totaal passiva
Solvabiliteit excl. bestemmingsreserve	Eigen vermogen excl. Bestemmingsreserve / totaal passiva excl. bestemmingsreserve
Rentabiliteit	resultaat / (totale baten + rentebaten)
Huisvestingsratio	(huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen) / totale lasten
Weerstandsvermogen	(eigen vermogen -/- materiële vaste activa) / rijksbijdrage
Weerstandsvermogen excl. bestemmingsreserve	(eigen vermogen excl. bestemmingsreserve -/- materiële vaste activa) / rijksbijdrage
Kapitalisatiefactor	(totale kapitaal -/- gebouwen en terreinen) / (totale baten + rentebaten)

4.1.2. Onderbouwing en vergelijking streefwaarden

Liquiditeit
Het liquiditeitskengetal maakt duidelijk of SPOZ aan al haar op korte termijn opeisbare schulden kan voldoen. De liquiditeit van SPOZ ligt binnen de streefwaarden, die Commissie Don hiervoor heeft bepaald. De liquiditeit is gestegen ten opzichte van 2017.

Solvabiliteit
De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen eigen vermogen (reserves) en vreemd vermogen (schulden) en verschaft zo inzicht in de financieringsopbouw.
Binnen de sector Primair Onderwijs bestaan nog weinig, goed onderbouwde opvattingen over welke mate van solvabiliteit als "goed" moet worden aangemerkt. Commissie Don heeft de streefwaarde voor solvabiliteit bepaald op 30%.
Solvabiliteitsberekeningen maken duidelijk hoe groot het eigen vermogen is in verhouding tot het balanstotaal. Balanstotalen weerspiegelen echter nauwelijks de werkelijke omvang van een organisatie en de daarmee samenhangende omvang van de lasten. Verder worden balanstotalen soms sterk beïnvloed door incidentele omstandigheden.

Rentabiliteit
De rentabiliteit geeft aan hoe groot het behaalde exploitatieresultaat is, uitgedrukt in procenten van de totale baten (exclusief financiële baten).
Het jaar is afgesloten met een positief resultaat. De rentabiliteit over 2018 is hiermee logischerwijs ook positief. Het voorgenomen herstel van het eigen vermogen is in 2018 gerealiseerd.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUNI 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

Kapitalisatiefactor
De kapitalisatiefactor is een kengetal dat begin 2010 geïntroduceerd is door de Commissie Don en een indicatie geeft van de mate waarin het vermogen (eigen vermogen en vreemd vermogen) effectief en efficiënt wordt benut voor de vervulling van de primaire taken van een organisatie. Een te hoge kapitalisatiefactor kan een teken zijn van het onnodig aanhouden van veel vermogen en wijzen op een niet langer rationele aangroei van eigen vermogen of het niet zinvol aanwenden van vreemd vermogen.

Voor een organisatie van een omvang als Stichting Primair Onderwijs Zundert komt de commissie voor de kapitalisatiefactor op een streefwaarde van 52%. Als gevolg van de grote tekorten in de afgelopen jaren, heeft de stichting fors ingeteerd op het vermogen. De kapitalisatiefactor van SPOZ ligt daarmee ruim beneden de streefwaarden.

Weerstandsvermogen
Het kengetal Weerstandsvermogen is in dat opzicht een goede aanvulling en geeft weer wat de vrije vermogensbuffer is voor het opvangen van eventuele calamiteiten (of financiële consequenties hiervan). Het gaat er dus om dat situaties opgevangen kunnen worden als er noodzakelijke incidentele uitgaven plaats moet vinden.

De streefwaarden voor het kengetal weerstandvermogen is door Commissie Don bepaald op 5 tot 20%. De forse tekorten in de afgelopen jaren hebben geleid tot zo'n grote daling van het eigen vermogen dat het kengetal weerstandvermogen sinds 2011 negatief is geworden. In 2018 is er echter een positief resultaat behaald, wat ervoor gezorgd heeft dat het voorgenomen herstel van het eigen vermogen gerealiseerd wordt. De financiële positie van de stichting is hiermee verbeterd. Zoals eerder beschreven is het noodzakelijk om te investeren in de professionalisering van personeel en in kwaliteit van onderwijs. Hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd. Daarnaast beschikt de stichting nog niet over voldoende reserves om eventuele tegenvallers in de toekomst op te kunnen vangen. In de komende jaren zal daarom een terughoudend financieel beleid worden gevoerd.

Huisvestingsratio
De inspectie heeft risico-indicatoren ('kengetallen') geformuleerd voor het tijdig detecteren van financiële risico's bij besturen en instellingen. Deze vervangen de "Beleidsregel Financieel toezicht po en vo 2011" en de daarop volgende publicaties van kengetallen en signaleringswaarden die de Inspectie van het Onderwijs heeft gecommuniceerd via de nieuwsbrieven en website. Deze kengetallen staan per 23-09-2016 op de website van de onderwijsinspectie.

De huisvestingsratio geeft de verhouding weer van de huisvestingskosten ten opzichte van de totale lasten. Commissie Don heeft de streefwaarden voor de huisvestingsratio bepaald op 10%. Stichting Primair Onderwijs Zundert zit binnen deze streefwaarden met een huisvestingsratio van 6,9%.

In 2019 zullen we een risico-analyse opstellen. Ook zullen daarbij specifiek voor SPOZ geldende streefwaarden worden bepaald, dit afhankelijk van de uitkomsten van de risico-analyse.

Behorende bij onze verklaring d.d.

11 JUN 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

4.2 Vergelijking met de balansposten van vorig jaar

Materiële vaste activa
De toename van de materiële vaste activa ontstaat doordat er voor € 336.530 geïnvesteerd is. Een aantal grote posten binnen de totale investering betreffen meubilair, de herinrichting van een schoolplein en ICT.

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa bevat waarborgsommen bij Snappet.

Vorderingen
De vorderingen zijn afgenomen met € 56.00 tot € 320.000. De grootste posten zijn:
- Vervangingsfonds september tot en met december: € 20.000
- Ministerie OCW: € 245.000 (betaalritme lumpsum personeel regulier)
- Vooruitbetalingen € 26.000

Liquide middelen
De liquide middelen zijn toegenomen met € 112.000. De toename van de liquide middelen is niet evenredig aan het positieve resultaat. Dit komt voornamelijk door de investering in materiële vaste activa.

Eigen vermogen
Het eigen vermogen is toegenomen met het gerealiseerde nettoresultaat. Een gedeelte van het resultaat (€ 88.300) is verwerkt in een bestemmingsreserve inzake het versterken van de basisondersteuning op de scholen en voor middelen om medewerkers te laten deelnemen aan gesprekken ter voorbereiding op het nieuwe ondersteuningsplan.
Daarnaast is er vanuit de algemene reserve € 350.000 toegevoegd aan een bestemmingsreserve. Deze bestemmingsreserve is gevormd om de onderwijskwaliteit te verbeteren door professionaliteit, onderwijsvernieuwing en digitalisering.

Voorzieningen
De voorzieningen zijn toegenomen met € 76.000. Deze stijging komt met name door de dotatie aan de voorziening onderhoud (€ 75.042).

Kortlopende schulden
De kortlopende schulden zijn afgenomen met € 104.000.
De crediteuren zijn toegenomen met € 81.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een aantal grote posten eind 2018 die inmiddels in 2019 voldaan zijn. Tevens is er sprake van een investering in laptops die in 36 maanden betaald zal worden.
In 2017 is er € 44.150 vooruit ontvangen aan incidentele overdracht die in 2018 is opgenomen in een bestemmingsreserve. Daarnaast zijn in 2017 de te betalen loonkosten van € 100.000 in 2018 betaald.

4.3 Analyse financieel resultaat

Resultaat
Het resultaat ten opzichte van de begroting is beter. Het jaar 2018 is afgesloten met een positief nettoresultaat van € 271.608,--. Sturing op de personele lasten (ten opzichte van de rijksbijdragen) blijft zijn vruchten afwerpen.
In het positief nettoresultaat is een bedrag inbegrepen van € 88.300 aan incidentele ontvangsten. Dit bedrag is toegevoegd aan de bestemmingsreserves publiek.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

Baten | Rijksbijdrage

Hieronder een samenvatting waarom de Rijksbijdrage afwijkt ten opzichte van de begroting:

Verrekening uitkeringskosten (niet begroot)	- 117.000
Groeibekostiging (incidenteel)	+ 96.000
Aanpak vermindering werkdruk (niet begroot)	+ 59.000
Bijzondere bekostiging asielzoekerskinderen (niet begroot)	+ 14.000
Vrijval reservering passend onderwijs (50 per leerling)	+ 88.000
Bijstelling materiële bekostiging DUO (structureel)	+ 17.000
Geen doorbetaling aan SWEZ (vanaf juni)	+ 42.000
Meer arrangementen	+14.000
CAO aanpassing lichte en zware ondersteuning	+ 5.000
Middelen coördinatie (niet begroot)	+ 3.000
Aanpassing bekostiging 2017-2018 (aug-dec 2017) (incidenteel)	+ 58.000
Aanpassing bekostiging 2017-2018 (jan-jul 2018) (structureel)	+ 82.000
Aanpassing bekostiging 2018-2019 (aug-dec) (structureel)	+119.000
	+ 480.000

Vanwege de toename van leerlingen heeft SPOZ groeibekostiging gekregen vanaf november 2017.

Het Samenwerkingsverband heeft in december 2017 en februari 2018 een bedrag gestort van in totaal € 88.300 (2 maal € 50,- per leerling). Doelstelling van deze twee incidentele uitkeringen zou volgens het dagelijks bestuur van het Samenwerkingsverband zijn:

- Verder versterken van de basisondersteuning op de scholen.
- Middelen waarmee schoolbesturen in staat zijn medewerkers te faciliteren en enthousiasmeren om deel te nemen aan de te organiseren gesprekken ter voorbereiding op het nieuwe ondersteuningsplan.

Deze middelen zijn wel opgenomen in de baten, maar er staan geen lasten tegenover.

Daarnaast is de bekostiging structureel verhoogd.

Baten | Overige overheidsbijdragen

In de begroting is rekening gehouden met gelden van de gemeente inzake muziek/cultuur. Die inkomsten zijn inmiddels ontvangen (€ 12.000 in totaal, voor Zonnebloem, St. Antonius en De Wegwijzer).

Baten | Overige baten

Ten opzichte van 2017 zijn de overige baten met € 9.000 toegenomen. Dit komt doordat er in 2018 € 3.000 aan sponsoring is ontvangen en € 6.000 aan ouderbijdragen.

Lasten | Personeelslasten

De personeelslasten bestaan uit

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Verschil	
Lonen en salarissen	3.871.745	3.617.008	254.737	111.452
Uitkeringen	-169.085	-25.800	-143.285	
Overige personele lasten	263.579	192.700	70.879	
	3.966.239	3.783.908	182.331	

Behorende bij onze verklaring d.d.

11 JUN 2019

astrium 20
onderwijsaccountants b.v.

De overige personele lasten zijn € 71.000 hoger dan begroot. Dit komt met name door:
- Meer studiekosten (€ 42.000), waarvan een incidentele post voor overname kosten LPS (€ 15.000)
- Er is sprake van een malus Vervangingsfonds, omdat er over 2017 meer is ontvangen vanuit het Vervangingsfonds dan betaald is aan premies. De malus bedraagt € 22.000
- Meer reis- en verblijfkosten (€ 8.000)

De lonen en salarissen (minus de uitkeringen) zijn € 111.452 boven de begroting. Er zit een eenmalig voordeel in van € 95.000, omdat er personeel is begroot waarvan de vervangingskosten worden gedekt door het Vervangingsfonds.

Alle medewerkers in het primair onderwijs die onder de CAO vallen, hebben met de nieuwe CAO op 1 september 2018 minimaal een generieke loonsverhoging van 2,5% gekregen. Naast de generieke loonsverhoging hebben leraren per 1 september een hogere salarisschaal gekregen. Uiteindelijk zijn leraren er tussen de 3,3% en 11,2% op vooruit gegaan.

Aangezien de generieke loonsverhoging van 2,5% op 1 september is ingegaan, hebben alle medewerkers die tussen 1 januari en 1 september in dienst waren, in oktober een eenmalige uitkering van € 750 euro (naar rato van de aanstelling en aanstellingsduur) gekregen. Leraren kregen daarnaast ook nog een extra eenmalige uitkering van 42% van hun nieuwe maandsalaris (naar rato van de aanstelling en aanstellingsduur).
- Voor SPOZ heeft deze eenmalige uitkering geleid tot additionele kosten van 125.000. Deze wordt gedekt door de structurele hogere bekostiging (zie 1.1.1 | 3.1 Rijksbijdragen).
- In de periode augustus-december is er voor € 45.000 aan formatie besteed ten aanzien van het werkdrukakkoord. Ten opzichte van de bate is hier nog budgetruimte van 14.000.

Samenvattend:

-/- 95.000	Loonkosten gedekt door VF (eenmalig)
+ 125.000	Eenmalige uitkering a.g.v. CAO-aanpassingen (staan structurele baten tegenover)
+ 45.000	Werkdrukakkoord (staan structurele baten tegenover)
+ 36.000	Meer inzet formatie dan begroot
+ 111.000	Overschrijding loonkosten

<u>Lasten | Afschrijvingslasten</u>
De afschrijvingen zijn conform begroting.

<u>Lasten | Huisvestingslasten</u>
De huisvestinglasten zijn € 7.000 hoger dan begroot. Grootste posten zijn:
- Afrekeningen energie (positief € 4.000),
- Onderhoud conform begroting, mede door het (nog) niet inzetten van planmatig onderhoudsbeheer (€ 10.000).
- Schoonmaakkosten € 4.000 hoger
- Vanaf 2018 wordt afvalverwerking (€ 4.000) opgenomen onder de overige huisvestingslasten in plaats van de publiekrechtelijke heffingen.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

STICHTING PRIMAIR
ONDERWIJS ZUNDERT

JAARREKENING 2018

SPOZ
Molenstraat 170 A | 4881GG Zundert | 06 -21 71 25 50 | bestuurskantoor@spoz.nl | www.spoz.nl

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

Lasten | Overige lasten
De overige lasten bestaan uit:

- Administratie- en beheerslasten
  De administratie- en beheerslasten overschrijden het budget met € 19.000. Dit komt met name door de inzet van Edux op de St. Annaschool vanwege ondersteuning onderwijskundig leiderschap.
- Inventaris en apparatuur
  De kosten voor inventaris en apparatuur zijn € 61.000 hoger dan begroot. Dit komt voornamelijk door:
  - Kleine inventaris € 11.000, waaronder overname inventaris bestuurskantoor € 3.500
  - Licenties € 11.000
  - Updaten van de website € 12.000
  - Reproductie € 16.000
  - Overige ICT lasten € 11.000
- Leermiddelen
  Deze overschrijden de begroting met € 15.000, mede veroorzaakt door de toename van het aantal leerlingen. Daar staat extra bekostiging vanuit DUO tegenover.
- Overige lasten
  De overige lasten zijn conform begroting.

Financiële baten en lasten
De financiële baten en lasten zijn conform begroting.

4.4 Werkdrukakkoord

De schoolteams hebben een plan gemaakt voor de besteding van de werkdrukmiddelen. De PMR heeft hieraan instemming verleend. De extra middelen zijn als volgt ingezet:

Bestedingscategorie	Besteed bedrag 2018	Toelichting
Personeel	€ 44.893	De werkdrukmiddelen zijn geheel ingezet ten behoeve van extra OP en OOP
Materieel		
Professionalisering		
Overig		

Er zijn geen niet-financiële maatregelen genomen om de werkdruk te verminderen.

4.5 Prestatiebox

De speerpunten uit het bestuursakkoord hebben betrekking op de kerntaken van het onderwijs. Onze organisatie heeft dan ook vanuit de lumpsum geïnvesteerd in de realisatie hiervan. De middelen uit de prestatiebox hebben het mogelijk gemaakt om de realisatie van onze ambities te versterken, te verdiepen en te versnellen.

Hierna geven we kort aan, aan welke ambities SPOZ in 2018 m.n. gewerkt heeft en verantwoorden we (globaal) de gemaakte kosten.

De vijf aandachtsgebieden binnen de prestatiebox zijn:

1. Opbrengstgericht werken
2. Taal en rekenen
3. Professionalisering
4. Excellentie
5. Techniek

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

1. Opbrengstgericht werken
Hiervoor waren de volgende doelstellingen opgenomen:

- Iedere school behaalt tenminste voldoende eind- en tussenopbrengsten (voldoet aan de relatieve norm). Wanneer een school (nog) niet voldoet aan de norm wordt jaarlijks groei gerealiseerd.
- SPOZ ontwikkelt voor haar medewerkers een professionaliseringsaanbod, gericht op het vergroten van het didactisch handelen, waarbij zoveel mogelijk gebruik gemaakt wordt van het talent en de expertise die in onze organisatie aanwezig is. Er wordt gezocht naar mogelijkheden om de in de organisatie aanwezige kennis en expertise te onderhouden en te borgen.
- Verder is er een bovenschools intern begeleider aangesteld met een WTF van 0,1. Zij onderhoudt o.a. contacten met de verantwoordelijke binnen de gemeente Zundert van het jeugdbeleid, zij vertegenwoordigt SPOZ bij diverse zorgoverlegmomenten in de regio. Verder onderhoudt zij nauw contact met het CvB.

2. Taal en rekenen
Op meerdere scholen is geïnvesteerd in de aanschaf van nieuwe leermaterialen of hebben scholingstrajecten plaatsgevonden.

3. Professionalisering

- Op alle scholen worden door de directie i.o.m. het team afspraken gemaakt over het borgen en uitbreiden van de professionalisering van de leerkrachten.
- De expertise van de intern begeleiders m.b.t. de eisen die Passend Onderwijs stelt aan de scholen, wordt structureel vergroot en sluit aan bij de recente ontwikkelingen.

4. Talentontwikkeling
Er is gezocht naar mogelijkheden om binnen de bestaande structuren meer maatwerk te kunnen bieden aan talentontwikkeling. Hiertoe zijn op meerdere scholen projecten gestart en oplossingen geïmplementeerd.

5. Techniek
Op enkele scholen is techniekonderwijs geïntegreerd in het reguliere lespakket en wordt dit onderwijs verzorgd door de eigen leerkracht.

4.6 Treasuryverslag en treasurybeleid

De stichting hanteert het vastgestelde treasurystatuut, gedateerd 15 februari 2017.
Het vindt plaats binnen de kaders van de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938, houdende regels over het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten (Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 RBLD 2016).
In dit statuut is bepaald binnen welke kaders het College van Bestuur mag opereren. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen overeenkomstig hun bestemming worden besteed. De stichting heeft in het afgelopen jaar een zeer terughoudend financieel beleid gevoerd. Er is slechts gebruik gemaakt van spaar- en rekening-courant rekeningen. De tegoeden op deze rekeningen zijn direct opeisbaar. Alle rekeningen zijn ondergebracht bij de Rabobank. Er zijn verder geen beleggingen aangegaan.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

5. Toekomst en –continuïteitsparagraaf

5.1 Gegevensset

5.1.1 Kengetallen

5.1.1.1 Personele bezetting

	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021
DIR	4,90	4,90	4,90	4,90
OP	47,84	48,37	49,87	50,17
OOP	2,58	2,58	2,58	2,58
Totaal	55,32	55,85	57,35	57,65

De personele bezetting voor de jaren 2019 t/m 2021 betreffen een prognose.

5.1.1.2 Leerlingaantallen

BRIN	School	01-10-2018	01-10-2019	01-10-2020	01-10-2021
03NO	De Wegwijzer	109	108	112	106
19SF	St. Antonius	237	238	232	233
19TL	St. Anna	190	210	211	214
19UI	St. Jozef	156	164	162	156
19UZ	Zonnebloem	230	227	235	231
	Totaal	**922**	**947**	**952**	**940**

Bovenstaande leerlingenprognose is gebaseerd op de gegevens van DUO.

5.1.1.3 Meerjarenbegroting

	2018	2019	2020	2021
ACTIVA				
VASTE ACTIVA				
Immateriële vaste activa				
Materiële vaste activa	629.340	744.440	744.440	744.440
Financiële vaste activa	3.750	3.750	3.750	3.750
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraad				
Vorderingen	319.613	319.613	319.613	319.613
Kortlopende effecten				
Liquide middelen	1.044.878	959.305	1.014.024	1.073.742
	1.997.581	**2.027.108**	**2.081.827**	**2.141.545**
PASSIVA				
EIGEN VERMOGEN	**636.725**	**666.252**	**720.971**	**780.689**
Algemene reserve	198.425	322.102	470.971	580.689
Bestemmingsreserve	438.300	344.150	250.000	200.000
Overige reserves				
Overige fondsen				
VOORZIENINGEN	818.699	818.699	818.699	818.699
LANGLOPENDE SCHULDEN				
KORTLOPENDE SCHULDEN	542.157	542.157	542.157	542.157
	1.997.581	**2.027.108**	**2.081.827**	**2.141.545**

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium onderwijsaccountants b.v.

- De stichting is volledig gefinancierd met eigen vermogen en dit zal ook naar de toekomst toe het streven blijven. Mocht de stichting hiertoe, ondanks de resultaten vanuit de meerjarenbegroting (vastgesteld door het CvB op 29-05-2019 en goedgekeurd door RvT op 11-06-2019), niet in staat blijken dan zullen financieringsmogelijkheden zoals schatkistbankieren worden overwogen.
- De vorderingen zijn in de meerjarenbalans gelijk gesteld aan de werkelijke balans 2018.
- De kortlopende schulden zijn gelijk gesteld aan de werkelijke balans 2018.
- De liquide middelen stijgen als gevolg van de positief begrote resultaten.
- In de meerjarenbegroting wordt er in de jaren 2019 en verder rekening gehouden met het vrijvallen van de bestemmingsreserve. De bestemmingsreserve van € 88.300 zal vrijvallen in de jaren 2019 en 2020, elk voor 50%. Daarnaast zal de bestemmingsreserve voor € 350.000 vanaf 2019 vrijvallen, elk jaar voor € 50.000. Het vrijvallen van de bestemmingsreserves is toegevoegd aan de algemene reserve.
- Het verloop van de voorziening groot onderhoud is bepaald op basis van het meerjarenonderhoudsplan. In de meerjarenbegroting zijn de extra middelen, die ontvangen worden in verband met de overheveling van het buitenonderhoud, als dotatie verwerkt. De verwachte uitgaven in het kader van het groot onderhoud zijn opgenomen in het onderhoudsplan.
- De verwachte resultaten in de komende jaren zijn gemuteerd op de algemene reserve. Met de positieve resultaten wordt het eigen vermogen verder opgebouwd.

	2018	2019	2020	2021
3 BATEN				
3.1 Rijksbijdrage OCW	5.253.117	5.200.186	5.341.189	5.369.389
3.2 Overige overheidsbijdragen	11.527	15.000	15.000	15.000
3.5 Overige baten	44.031	7.400	7.400	7.400
	5.308.675	**5.222.586**	**5.363.589**	**5.391.789**
4 LASTEN				
4.1 Personeelslasten	3.966.239	4.130.216	4.241.526	4.263.827
4.2 Afschrijvingen	120.502	130.900	130.900	130.900
4.3 Huisvestingslasten	342.183	371.858	371.858	371.858
4.4 Overige lasten	606.349	558.085	562.586	563.486
	5.035.273	**5.191.059**	**5.306.870**	**5.330.071**
SALDO BATEN EN LASTEN	273.402	31.527	56.719	61.718
5 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	-1.794	-2.000	-2.000	-2.000
RESULTAAT	**271.608**	**29.527**	**54.719**	**59.718**

Behorende bij onze verklaring d.d.

11 JUN 2019

astrium onderwijsaccountants b.v.

Totale baten per leerling
De totale baten bedragen € 5.664 per leerling.
De zichtbare stijging van de totale baten per leerling heeft te maken met de prijsbijstelling van de Rijksbijdrage in 2018 e.v. naar aanleiding van o.a. de invoering van de nieuwe CAO. In de jaren daar opvolgend wordt geen rekening gehouden met een eventuele indexering van de Rijksbijdrage en de andere opbrengsten. Met name de inkomsten uit de samenwerkingsverbanden vormen daarin echter een onzekere factor.

Loonkosten per FTE
De stijging van de loonkosten in 2019 ten opzichte van voorgaand jaar wordt veroorzaakt door de loonsverhoging in de nieuwe CAO. De CAO-stijging leidt over het algemeen tot een aanpassing in Rijksbijdrage ter compensatie (referentiesystematiek). In de begroting van de loonkosten is daarom geen rekening gehouden met de verwachte ontwikkeling van lonen en sociale lasten. Ook de Rijksbijdrage is in het model gelijk gehouden en niet geïndexeerd.

Begrote materiele kosten per leerling
De materiële kosten per leerling laten een stijging zien in de meerjarenbegroting 2019-2022 ten opzichte van eerdere begrotingen/jaarrekening. Dit heeft te maken met de huur van een nieuw bestuurskantoor (kosten € 18.000) en opname van kosten voor klein onderhoud van de schoolgebouwen (€ 20.000). Ook zijn de kosten van leermiddelen per leerling hoger (van € 155 naar € 180).

Investeringen
In 2019 zal er voor € 232.525 aan investeringen plaatsvinden verdeeld over verschillende categorieën.
De investeringen in ICT hebben te maken met noodzakelijke investeringen (chromebooks, computers/laptops en digiborden € 130.300. Daarnaast wordt er o.a. geïnvesteerd in meubilair en teamkamers (€ 22.500), leermiddelen/voortgezet technisch lezen (€ 26.500) en verkeer (€ 12.000).

Algemene conclusie
Voor SPOZ staan 2019 en de komende jaren in het teken om de structurele lasten in evenwicht te brengen/houden met de structurele inkomsten. De noodzakelijke opdracht voor het doorontwikkelen van de onderwijskwaliteit is tesamen met het op niveau brengen van het weerstandsvermogen van de stichting de uitdaging. De stijging van het aantal leerlingen, de herstructurering van het passend onderwijs en de veranderde arbeidsmarkt onderwijspersoneel zijn belangrijke ontwikkelingen waar de organisatie zowel qua personele als materiële exploitatie op voorbereid moet zijn.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

5.2 Overige rapportages

5.2.1 Interne risicobeheersings- en controlesysteem

Het signaleren van, beoordelen van en reageren op risico's is van groot belang voor de beheersing van de organisatie en het behalen van de organisatiedoelstellingen. Zeker gezien de krappe financiële situatie van SPOZ, waarbij het vermogen om onverwachte tegenvallers op te vangen zeer beperkt is.
Het College van Bestuur is zich bewust van de risico's die de stichting loopt en neemt voldoende maatregelen om deze risico's zoveel als mogelijk in te perken dan wel op een goede manier om te gaan met de mogelijke effecten hiervan.

Het proces van risicobeheersing is vooralsnog een vrij informeel proces, waarbij de risicoanalyse niet zichtbaar wordt uitgevoerd, vastgelegd en periodiek geëvalueerd. Risicoanalyse en beheersing vindt veel meer plaats in de vorm van periodiek overleg tussen het College van Bestuur en het directeurenberaad alsmede het College van Bestuur en de Raad van Toezicht over de gesignaleerde risico's of andere relevante thema's. Gezien de beperkte omvang van de organisatie, de nauwe betrokkenheid van het College van Bestuur en daarmee de mogelijkheid om directief te sturen, wordt dit als een effectieve vorm van risicomanagement gezien. In 2017 is gestart met de invoer van een Planning & Control Cyclus. In de P&C-cyclus wordt op een systematische manier inhoud gegeven aan het proces van richting geven (het besturen, plannen) en het op koers houden (beheersen, control) van de organisatie.

Het doel van planning en control is:
- Het vergroten van de beheersbaarheid van de organisatie op de beleidsterreinen financiën, onderwijs, personeel en huisvesting.
- Het bewaken van de realisatie dan wel bijsturen van de beleidsdoelstellingen.

De P&C-cyclus is erop gericht de realisatie van de beleidsdoelstellingen te bewaken.
Bij de inrichting van de P&C-cyclus wordt gebruik gemaakt van de regelkring van Deming, namelijk 'plan – do – check – act', ofwel: plannen, uitvoeren, controleren/analyseren en bijsturen.

Het gaat er heel kort gezegd om:
- Vast te stellen wat de organisatie wil (visie, doelstelling) en wat ze daarvoor nodig heeft (beleid en inzet van middelen);
- Plannen (wanneer doet wie wat), uitvoeren en de planning vergelijken met de uitvoering;
- Evalueren en aan de hand van deze evaluatie de planning zo nodig aanpassen en de uitvoering zo mogelijk verbeteren.

Dit document is een werkdocument; per kwartaal zullen de diverse onderdelen opnieuw worden beoordeeld door de controller en CvB en waar nodig worden aangepast.
Concreet wordt in dit document verder vorm gegeven aan:
1. Interne beheersing van processen
   a. Beschrijven van de processen (inkoop, begroting, jaarrekening, tussentijdse financiële rapportages) en welke beheersingsmaatregelen er in deze processen zijn verankerd.
2. Accountantsverslagen
   a. Bevindingen door de accountant, genoemd in een accountantsverslag na controle van de jaarrekening, worden opgenomen en voorzien van een concreet plan om deze punten te verbeteren.
3. Risicomanagement analyse
   a. Een analyse van die risico's, die het bestaansrecht van het onderwijs en de organisatie aan kunnen tasten. Risico's zijn in dit perspectief: alle in- en externe gebeurtenissen en gedragingen die het behalen van de doelstellingen in de weg staan of kunnen staan.
4. Frauderisico analyse
   a. Een analyse van mogelijkheden tot fraude binnen SPOZ. Beheersingsmaatregelen om dit te voorkomen zijn al verwerkt in interne beheersing van processen. Deze analyse maakt de risico's en beheersingsmaatregelen nogmaals expliciet zichtbaar.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

5.2.2 Belangrijkste risico's en onzekerheden

Vanzelfsprekend zorgt onze stichting voor basiskwaliteit. Onze ambities reiken verder dan het leveren van de basiskwaliteit. Door de omstandigheden van de afgelopen jaren was deze basiskwaliteit het hoogst haalbare.
Dit brengt direct een risico met zich mee. Bij tegenslag in welke vorm dan ook kan dit leiden tot een niveau onder de basiskwaliteit. Het gevolg hiervan kan zijn een terugloop van het aantal leerlingen met daaraan verbonden de financiele consequenties. Voor een kwantificering verwijs ik naar onderstaande tabellen.
De komende jaren staan in teken van het verbeteren van de onderwijskwaliteit door professionalisering, onderwijsvernieuwing en digitalisering.

Een ander risico voor SPOZ is de landelijke tendens van dalende leerlingenaantallen die vooral wordt veroorzaakt door de terugloop van het potentieel. In verschillende modellen (Arbeidsmarktplatform en DUO) is aangegeven dat voor SPOZ een groei wordt verwacht. Gepoogd wordt om leerlingen, uit de gemeente Zundert die in België onderwijs volgen, terug te winnen.

Risico	Maximale impact	Kans dat risico zich voordoet	Berekende verwachte impact
Leerlingenprognose, afwijking 15 leerlingen	€ 85.000	Waarschijnlijk 10% - 25%	€ 21.250
Aan de hand van diverse scenariomodellen en de praktijk (kennis van de schooldirecteuren en geboortecijfers van de gemeente Zundert) wordt een zo realistisch mogelijk beeld geschetst van de te verwachten leerlingen.			

SPOZ heeft een personeelsbestand op gevorderde leeftijd. Ook wordt er veel gevraagd van de medewerkers binnen onze organisatie. Het overheidsbeleid is erop gericht om langer doorwerken te stimuleren. De conclusie is dat de inkomsten zullen dalen en de uitgaven zullen stijgen. Doordat de gemiddelde leeftijd oploopt en de arbeidsomstandigheden te wensen overlaten, is het risico aanwezig dat uitval door ziekte toeneemt en de ziekteverzuimpercentages oplopen. Om dat te voorkomen zal binnen de stichting gestart worden met een zorgvuldig uitgebalanceerd ziekteverzuimbeleid.

Risico	Maximale impact	Kans dat risico zich voordoet	Berekende verwachte impact
Stijging ziekteverzuim	€ 120.000	Waarschijnlijk 10% - 25%	€ 30.000
Binnen SPOZ heeft het voorkomen van langdurig ziekteverzuim de nodige aandacht, met name door het preventief signaleren. Anderzijds is er aandacht voor de arbeidsomstandigheden.			

De Wet Werk en Zekerheid brengt eveneens risico's met zich mee. Speciale aandacht vraagt de ketenbepaling, waarbij contracten met medewerkers eerder kunnen leiden tot een vast dienstverband. De transitievergoeding kan grote invloed hebben op mogelijk vertrek van medewerkers. Eveneens is het de vraag in welke vorm de WOPO blijft bestaan.

Risico	Maximale impact	Kans dat risico zich voordoet	Berekende verwachte impact
Kosten WWZ	€ 60.000	Waarschijnlijk 10% - 25%	€ 15.000
In overleg met meerdere besturen in de regio West-Brabant wordt bezien hoe dit risico kan worden geminimaliseerd.			

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

SPOZ heeft een meerjaren onderhoudsplan voor zowel het binnen- als het buitenonderhoud. Dit plan is gebaseerd op de huidige schoolgebouwen.
De onderhoudsvoorziening is gebaseerd op een onderhoudsplan van tien jaar. Vanwege de huidige staat van de gebouwen is dit een groot (financieel) risico. Met de gemeente Zundert vindt overleg plaats over herhuisvesting van het onderwijs.

Risico	Maximale impact	Kans dat risico zich voordoet	Berekende verwachte impact
Omvang voorziening onderhoud	€ 1.800.000	Waarschijnlijk 50%	€ 900.000
Het onderhoudsplan wordt bijgesteld wanneer de besluitvorming omtrent verbouwen/nieuwbouw duidelijk is. Medio 2019 wordt er een nieuw meerjaren-onderhoudsplan opgesteld. Het bedrag is gebaseerd op een geaggregeerde conditiescore uitgevoerd door Dyade op de St. Anna, St. Antonius en Zonnebloem. In NEN 2767-1 2011 is de aggregatie van conditiescores gedefinieerd. Een geaggregeerde conditiescore is een gewogen waarde op bouwwerk- of complexniveau die wordt gebruikt voor het op hoofdlijnen bewaken van de ontwikkeling van de kwaliteit van het vastgoed. De rekenmethodiek doet zoveel mogelijk recht aan de invloed van de aangetroffen gebreken aan de conditie van het geheel. De delen met de hoogste conditiescore wegen het zwaarst. Met behulp van een correctiefactor wordt de conditie van de verschillende delen vermenigvuldigd.			

Behorende bij onze verklaring d.d.

11 JUN 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

5.2.3 Rapportage toezichthoudend orgaan

Jaarverslag 2018 toezichthoudend orgaan, Raad van Toezicht SPOZ

Opdracht
De ingezette positieve ontwikkeling van de afgelopen jaren doorzetten, dat was net als in de voorgaande jaren het doel in 2018. Naast dit doel kwam er een extra opgave vanuit de onderwijsinspectie (september 2017):
"De kwaliteitscultuur binnen SPOZ was in september 2017 als onvoldoende beoordeeld. De voornaamste reden hiervoor was het ontbreken van onderwijskundig leiderschap. Er was geen gezamenlijk gedragen ambitie over de te varen onderwijskundige koers en evenmin een structuur die deskundigheidsbehoud en -ontwikkeling op de scholen waarborgde. Daarnaast bewaakte het bestuur te weinig of de afzonderlijke scholen goed personeelsbeleid voerden en kreeg de RvT een aantal aandachtspunten ter verbetering."

Qua financiën hebben we een stabiel jaar achter de rug. Zelfs met enkele financiële tegenvallers vanuit het verleden maar ook met enkele extra meevallers, hebben we de begroting het gehele jaar kritisch gevolgd waardoor we met een positief resultaat het jaar 2018 afgesloten hebben.

Na het besluit van december 2017 om de mogelijke fusie met SKPOEL af te blazen, is er gekozen om SPOZ als stichting toekomstbestendig te maken als een zelfstandige stichting. Dit betekent dat er een keuze is gemaakt om niet verder te gaan met interim bestuurders, maar te investeren in een CvB in vaste dienst om de stichting verder te professionaliseren. Speerpunten voor het nieuw aan te stellen CvB is verhogen onderwijskwaliteit, neerzetten van een duidelijke nieuwe visie en identiteit voor de individuele scholen en SPOZ breed. Tevens "blijft" er een focus liggen op huisvesting. Na de gemeentelijke verkiezingen in maart is in het coalitieakkoord een bestuursakkoord vastgesteld om een integraal huisvestingsplan op te stellen met een specifieke verwijzing naar de "slechte conditie" van de huisvesting van de basisscholen in Zundert en Klein-Zundert.

Benoeming CvB
Gedurende de sollicitatieprocedure voor de werving van een CvB heeft de RvT in nauwe samenspraak met de GMR en de toenmalige interim bestuurder een vacature geplaatst en een selectiecommissie samengesteld. De selectiecommissie bestond uit ouder- en personeelsafvaardiging vanuit de GMR, een lid van de RvT, een lid namens het directieoverleg, met als facilitator en coördinator de interim bestuurder.

Na het uitzetten van de vacature hebben we 11 sollicitaties ontvangen en heeft er op papier en door middel van het raadplegen van referenties een eerste selectie plaatsgevonden. Na deze selectie is de commissie in gesprek gegaan met 5 kandidaten. Unaniem werd de voorkeur uitgesproken voor één kandidaat. Eind mei heeft de RvT deze kandidaat een arbeidscontract kunnen aanbieden met positief resultaat. Per 1 oktober werd de nieuwe voorzitter CvB Leonie van Breda aangesteld.
Een van de eerste taken van dit nieuwe CvB was om de onderwijsinspectie te ontvangen om de voortgang en de ontwikkeling van de onderwijskwaliteit te bepalen. Met een zwakke school en een governance structuur met aandachtspunten is er het afgelopen jaar door het SPOZ team en externe adviseurs hard gewerkt om deze kwaliteit van onderwijs, stabiliteit in het team en het borgen van de kwaliteitsdoelen meetbaar en in een stijgende lijn te krijgen. Structuren, communicatie en cultuur zijn hier de grote indicatoren om de koers op stichtingsniveau bij te sturen. Dit resulteert in een intensievere samenwerking tussen RvT, CvB en GMR.

Uitbreiding RvT
Kort na het aanstellen van het nieuwe CvB hebben we de RvT ook uitgebreid met een ervaren lid uit het bestuurlijke en onderwijskundige veld. Cees Evers heeft tijdens zijn carrière alle onderdelen met betrekking tot kwaliteit van onderwijs vanuit del ervaren. Van leraar PO en VO, directielid VO en als bestuurlijk wethouder. Cees is een welkome toevoeging aan de RvT. Zeker met het oog op het aftreden van onze voorzitter Francis van Ooijen per 31 december 2018 na het volbrengen van de maximale termijn in de RvT. Remco van Dessel

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

heeft de rol van voorzitter overgenomen, Cees Evers heeft de rol van secretaris op zich genomen. In gezamenlijkheid met de GMR worden nieuwe profielen voor RvT-leden opgesteld om de gewenste beleidsterreinen te vertegenwoordigen binnen de RvT voor de komende jaren.

De RvT was in 2018 als volgt samengesteld:

- Voorzitter dhr. Francis van Oijen, afgetreden miv 01-01-2019
  Beleidsterrein: Identiteit
- Secretaris: dhr. Remco van Dessel, miv 01-01-2019 voorzitter
  Beleidsterrein: Huisvesting
- Vice voorzitter dhr. John Oostvogels
  Beleidsterrein: Financiën
- Lid dhr. Cees Evers, miv 01-01-2019 secretaris
  Beleidsterrein: Onderwijskwaliteit

Vergaderingen
De Raad van Toezicht heeft in totaal zes formele Raad van Toezicht vergaderingen gehad. In 2018 heeft de Raad van Toezicht twee keer overleg gehad met de GMR.

Hoofd- en nevenfuncties
dhr. Francis van Oijen

- Director marketing & sales bij CZL Tilburg BV

dhr. Remco van Dessel

- Eigenaar holding Todesco
- DGA Agel adviseurs
- Aandeelhouder GeoBorg
- Aandeelhouder APLY

dhr. John Oostvogels

- Directeur Food & Agri bij de Rabobank
- Voorzitter van de coöperatieve vereniging Treeport Zundert & Omstreken
- Penningmeester Stichting Middelbare Land- en Tuinbouwschool te Breda

dhr. Cees Evers

- geen hoofd- en nevenfuncties

Tenslotte
De organisatie heeft het afgelopen jaar hard gewerkt. De extra opgave van de inspectie is goed opgepakt en SPOZ maakt een goede ontwikkeling door. Mede door de prettige samenwerking met alle geledingen is dit tot stand gekomen. Dit alles werd ook door de onderwijsinspectie opgemerkt en als pluim meegegeven. Hier mogen alle betrokkenen binnen de organisatie trots op zijn. De komende jaren staan in het teken van de interne ambitie om de onderwijskwaliteit naar een hoger niveau te brengen.
Rest mij om eenieder die daarbij betrokken is geweest hartelijk te bedanken voor zijn of haar inzet.

Hierbij verklaren we tevens onze goedkeuring aan het jaarverslag 2018, inclusief het bestuursverslag, te verlenen.

De Raad van Toezicht van Stichting Primair Onderwijs in de gemeente Zundert.

Zundert, 7 mei 2019

Remco van Dessel,
voorzitter

Behorende bij onze verklaring d.d.

11 JUN 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

BALANS PER 31 DECEMBER 2018 (na saldobestemming)

	31 december 2018	31 december 2017
ACTIVA		
1.1. Vaste activa		
1.1.2. Materiële vaste activa	629.340	413.312
1.1.3. Financiële vaste activa	3.750	3.750
1.2. Vlottende activa		
1.2.2. Vorderingen	319.613	375.735
1.2.4. Liquide middelen	1.044.878	960.829
	1.997.581	**1.753.626**
2. PASSIVA		
2.1 Eigen vermogen	636.725	365.116
2.2 Voorzieningen	818.699	742.590
2.4. Kortlopende schulden	542.157	645.920
	1.997.581	**1.753.626**

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018

	Realisatie 2018	**Begroting 2018**	**Realisatie 2017**
3. Baten			
3.1. Rijksbijdragen	5.253.117	4.773.465	4.685.130
3.2. Overheidsbijdragen/ subsidies overige overheden	11.527	9.505	29.619
3.5. Overige baten	44.031	6.788	34.801
	5.308.675	**4.789.758**	**4.749.550**
4. Lasten			
4.1. Personeelslasten	3.966.239	3.783.908	3.718.445
4.2. Afschrijvingen	120.502	118.430	104.545
4.3. Huisvestingslasten	342.183	334.913	324.937
4.4. Overige lasten	606.349	517.308	574.553
	5.035.273	**4.754.559**	**4.722.480**
Saldo baten en lasten	273.402	35.199	27.070
6. Financiële baten en lasten	-1.794	-2.090	-1.513
Nettoresultaat	**271.608**	**33.109**	**25.557**

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium onderwijsaccountants b.v.

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2018

	2018		2017	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		273.402		27.070
Aanpassingen voor				
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa		120.502		104.545
Mutatie voorzieningen		76.109		26.613
Verandering in vlottende middelen				
Vorderingen (-/-)	56.122		-65.155	
Schulden	-103.763		-14.134	
		-47.641		-79.289
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		422.372		78.939
Ontvangen interest	-		535	
Betaalde interest (-/-)	-1.793		-2.048	
		-1.793		-1.513
Kasstroom uit operationele activiteiten		420.579		77.426
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen materiële vaste activa		-336.530		-54.267
Mutatie liquide middelen		**84.049**		**23.159**
Verloop mutatie geldmiddelen				
Stand per begin boekjaar		960.829		937.670
Mutaties in boekjaar		84.049		23.159
Stand per eind boekjaar		**1.044.878**		**960.829**

Behorende bij onze verklaring d.d.

11 JUN 2019

astrium onderwijsaccountants b.v.

GRONDSLAGEN

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister
Stichting Primair onderwijs in de gemeente Zundert is feitelijk en statutair gevestigd op Molenstraat 170 A, 4881 GG te Zundert en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41102645.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van
historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's.

Grondslagen

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs onder aftrek van eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Er wordt een activeringsgrens gehanteerd van 500 euro. Investeringen onder de activeringsgrens worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.
Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf de maand na ingebruikneming.

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Schoolgebouwen waarvan het juridisch eigendom berust bij de stichting en het economisch eigendom bij de gemeente zijn niet in de balans opgenomen.
De kosten van groot onderhoud aan de binnenkant alsmede het buitenonderhoud worden ten laste gebracht van de voorziening onderhoud.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

Vorderingen
De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen
De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije
beschikking van het bestuur en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.
Liquide middelen die gedurende langer dan twaalf maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen
De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Bestemmingsreserve
Een bestemmingsreserve is gevormd voor de nog niet bestede middelen waaraan het bestuur van Stichting Primair onderwijs in de gemeente Zundert een bestedingsmogelijkheid toekent. Deze reserve wordt gevormd via resultaatbestemming waarbij overschotten worden toegevoegd en tekorten worden onttrokken.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.
De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. Onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voorziening jubilea
Op basis van richtlijn 271 van de RJO is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden.

De voorziening is opgenomen tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet (0,4%). De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

De hoogte van de voorziening is bepaald op grond van het aantal FTE en het brutosalaris per FTE.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

Voorziening Groot onderhoud
Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.
In afwijking van hoofdstuk 212 Materiële vaste activa, paragraaf 4, alinea 451, van de richtlijnen is het voor onderwijsinstellingen voor de boekjaren 2018 en 2019 toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijspand gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat, voor zover deze methode reeds in 2017 werd toegepast en indien is gewaarborgd dat de voorziening groot onderhoud gedurende de planperiode niet op enig moment negatief wordt. SPOZ maakt gebruik van deze tijdelijke maatregel.

Kortlopende schulden
Dit betreffen schulden met een op de balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.
De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva betreffen vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat
Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

3.1 Rijksbijdragen
De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet geoormerkte OCW subsidies (vrij besteedbare
doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.
Geoormerkte OCW subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.
Geoormerkte OCW subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten verantwoord worden. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

3.2 Overige overheidsbijdragen en subsidies
Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

3.5 Overige baten
Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet zijn verstrekt door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.1 Personeelslasten
Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

4.2 Afschrijvingen

Gebouwen/verbouwingen	30 jaar
Meubilair	15 jaar
Inventaris en apparatuur	5-15 jaar
ICT	5 jaar
Leermethoden	8-10 jaar

4.3 Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.4 Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Pensioenen

Stichting Primair Onderwijs in de gemeente Zundert heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling.
Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd.
Verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Aan het ABP worden premies afgedragen, waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald.
De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Per december 2018 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 97,0%. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

6 Financiële baten en lasten

De rentebaten en lasten betreffen de van derden ontvangen, respectievelijk aan derden betaalde interest.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Ontvangen en betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen wordt opgenomen onder de operationele activiteiten.

Behorende bij onze verklaring d.d.

11 JUN 2019

astrium onderwijsaccountants b.v.

TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

1.1. Vaste activa

1.1.2. Materiële vaste activa

	1.1.2.1. Gebouwen en terreinen	1.1.2.3. Inventaris en apparatuur	1.1.2.4. Overige materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2018				
Aanschaffingswaarde	99.215	1.448.362	835.953	2.383.530
Cumulatieve afschrijvingen	-46.299	-1.280.772	-643.147	-1.970.218
Boekwaarden per 1 januari 2018	52.916	167.590	192.806	413.312
Investeringen	-	291.483	45.047	336.530
Afschrijvingen	-3.307	-72.921	-44.274	-120.502
Saldo mutaties	-3.307	218.562	773	216.028
Stand per 31 december 2018				
Aanschaffingswaarde	99.215	1.739.845	880.999	2.720.059
Cumulatieve afschrijvingen	-49.606	-1.353.693	-687.420	-2.090.719
Boekwaarden per 31 december 2018	49.609	386.152	193.579	629.340

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
1.1.3. Financiële vaste activa		
1.1.3.8. Overige vorderingen	3.750	3.750

1.2. Vlottende activa

1.2.2. Vorderingen

1.2.2.1. Debiteuren algemeen	13.759	2.000
1.2.2.2. Vorderingen op OCW / EZ	244.497	249.055
1.2.2.3. Vorderingen op gemeenten en GR's	6.840	44.526
1.2.2.6. Vorderingen op personeel	-	237
1.2.2.10. Overige vorderingen	28.081	49.063
1.2.2.12. Vooruitbetaalde kosten	26.435	30.854
	319.612	375.735

1.2.4. Liquide middelen

1.2.4.1. Kasmiddelen	10	-
1.2.4.2. Tegoeden op Bankrekeningen	1.044.868	960.829
	1.044.878	960.829

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium onderwijsaccountants b.v.

2. PASSIVA

	Stand per 01-01-2018 €	Resultaat €	Overige mutaties €	Stand per 31-12-2018 €
2.1.1.1. Algemene reserve	365.116	183.309	- 350.000	198.425
2.1.1.2. Bestemmingsreserves publiek	-	88.300	350.000	438.300
	365.116	271.609	-	636.725

Er is voor € 88.300 een bestemmingsreserve gevormd inzake het versterken van de basisondersteuning op de scholen en voor middelen om medewerkers te laten deelnemen aan gesprekken ter voorbereiding op het nieuwe ondersteuningsplan. Daarnaast is er voor € 350.000 een bestemmingsreserve gevormd om de onderwijskwaliteit te verbeteren door professionaliteit, onderwijsvernieuwing en digitalisering.

	Stand per 01-01-2018 €	Dotaties €	Ont-trekkingen €	Vrijval €	Stand per 31-12-2018 €
2.2 Voorzieningen					
2.2.1. Personele voorzieningen	94.608	6.954	915	-	100.647
2.2.3. Voorziening Groot onderhoud	647.982	75.042	4.972	-	718.052
	742.590	81.996	5.887	-	818.699
2.2.1. Personele voorzieningen					
2.2.1.4. Jubileumvoorziening	94.608	6.954	915	-	100.647
	94.608	6.954	915	-	100.647

	Kortlopend deel < 1 jaar €	Langlopend deel > 1 jaar €
2.2.1.4. Jubileumvoorziening	1.025	99.622
2.2.3. Voorziening Groot onderhoud	97.328	620.724
	98.353	720.346

Er is door SPOZ een onderhoudsbegroting gemaakt die dateert van december 2015. Hierbij is gekeken naar het minimaal mogelijke instandhoudingsonderhoud dat gegeven de financiële positie van SPOZ tenminste noodzakelijk zou zijn. Hierbij is de jaarlijkse dotatie becijferd op € 75.042.
Naar aanleiding van gesprekken met de gemeente Zundert is voor een drietal locaties van SPOZ (exclusief Achtmaal en Wernhout) een onderzoek lopend. Dit onderzoek moet antwoord geven op de vraag wat is beste scenario voor toekomstige (her-)huisvesting rekening houdend met diverse vraagpunten (onderwijsvisie, draagvlak, financiën, etc.). De gemeente Zundert heeft hiertoe een extern bureau opdracht gegeven om hier een verkenning op uit te voeren. In afwachting van de uitkomsten van dit onderzoek heeft SPOZ besloten om de voorziening voor onderhoud te handhaven omdat dit de best mogelijke inschatting is van de minimaal noodzakelijke instandhoudingsmiddelen die voor de gebouwen van SPOZ over de planperiode van 10 jaar noodzakelijk zijn. Daarbij zijn grotere ingrepen – zoals deze ook in het onderzoek en de conditiemetingen aan de orde komen – gewenst. Mede in dit kader is SPOZ terughoudend met het uitvoeren van onderhoud aan de drie bedoelde schoolgebouwen. Afhankelijk van de uitkomsten uit het voornoemde onderzoek is niet uit te sluiten dat de voorziening daarop herzien moet worden.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium
onderwijsaccountants b.v.

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
2.4. Kortlopende schulden		
2.4.8. Crediteuren	137.748	56.741
2.4.9. Belastingen en premies sociale verzekeringen	162.181	149.784
2.4.10. Pensioenen	44.285	42.648
2.4.14. Vooruit ontvangen subsidies OCW / EZ	1.385	-
2.4.16. Vooruit ontvangen bedragen	-	44.150
2.4.17. Vakantiegeld en vakantiedagen	124.334	121.812
2.4.19. Overige overlopende passiva	72.224	230.785
	542.157	645.920

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Er is nog geen plan met betrekking tot de uren die voor ouderenverlof gespaard kunnen worden (art. 8A.3 cao PO). Derhalve is in 2018 geen voorziening voor duurzame inzetbaarheid gevormd.

Het bevoegd gezag heeft de volgende meerjarige contracten afgesloten
- Ricoh Document Center heeft een contract van 19 december 2017 tot en met 19 december 2023 met een waarde van € 176.760.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na afloop van het boekjaar hebben zicht geen gebeurtenissen voorgedaan die belangrijk zijn voor de interpretatie van de cijfers in de jaarrekening.

VERBONDEN PARTIJEN		
Naam	Stichting samenwerkingsverband PO 30-03, Optimale Onderwijs Kans	Stichting samenwerkingsverband PO Etten-Leur/ Zundert
Juridische vorm 2018	Stichting	Stichting
Statutaire zetel	Ridderstraat 34 4902 AB Oosterhout (NB)	Lange Brugstraat 23 4871 CL Etten-Leur
Code activiteiten	4 (overig)	4 (overig)
Eigen vermogen 31-12-2018	onbekend	onbekend
Resultaat jaar 2018	onbekend	onbekend
Art 2:403 BW	Nee	Nee
Deelname %	Nee	Nee
Consolidatie	Nee	Nee

Behorende bij onze verklaring d.d.

11 JUN 2019

astrium onderwijsaccountants b.v.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
3.1. Rijksbijdragen			
3.1.1.1. Rijksbijdrage OCW	4.941.267	4.627.572	4.541.081
3.1.2.1. Overige subsidies OCW	13.749	-	-
3.1.3.3. Ontv. doorbetalingen Rijksbijdrage Samenwerkingsverbanden	298.101	145.893	144.049
	5.253.117	4.773.465	4.685.130
3.2. Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden			
3.2.2.2. Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en – subsidies	11.527	9.505	29.619
3.5. Overige baten			
3.5.1. Opbrengst verhuur	2.400	2.400	2.000
3.5.2. Detachering personeel	6.143	-	7.313
3.5.4. Sponsoring	2.898	-	-
3.5.5. Ouderbijdragen	6.274	-	353
3.5.10. Overige	26.316	4.388	25.135
	44.031	6.788	34.801
4.1. Personeelslasten			
4.1.1. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	3.871.745	3.617.008	3.677.025
4.1.2. Overige personele lasten	263.579	192.700	295.900
4.1.3. Af: ontvangen vergoedingen	-169.085	-25.800	-254.480
	3.966.239	3.783.908	3.718.445
4.1.1 Lonen en salarissen			
4.1.1.1. Lonen en salarissen	2.834.672	3.617.008	2.728.633
4.1.1.2. Sociale lasten	408.686	-	378.189
4.1.1.3. Premies Participatiefonds	122.948	-	91.824
4.1.1.4. Premies Vervangingsfonds	134.103	-	113.075
4.1.1.5. Pensioenlasten	371.336	-	365.304
	3.871.745	3.617.008	3.677.025

Het aantal FTE bedroeg ultimo 2018 en 2017 respectievelijk 55,8193 en 53,3475.
Het aantal medewerkers bedroeg ultimo 2018 en 2017 respectievelijk 81 en 78.

4.1.2 Overige personele lasten			
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	6.954	5.000	-2.690
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	65.981	74.400	82.722
4.1.2.3 Overige	190.644	113.300	215.868
	263.579	192.700	295.900

Behorende bij onze verklaring d.d.

11 JUN 2019

astrium onderwijsaccountants b.v.

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
4.1.3. Af: ontvangen vergoedingen			
4.1.3.2. Ontvangen vergoedingen Vervangingsfonds	-133.306	-	-176.513
4.1.3.3. Overige uitkeringen, die de personeelslasten verminderen	-35.779	-25.800	-77.967
	-169.085	-25.800	-254.480
4.2. Afschrijvingen			
4.2.2.1. Gebouwen en terreinen	3.307	3.307	3.307
4.2.2.3. Inventaris en apparatuur	72.921	67.894	58.015
4.2.2.4. Overige materiële vaste activa	44.274	47.229	43.223
	120.502	118.430	104.545
4.3. Huisvestingslasten			
4.3.1. Huurlasten	1.000	-	-
4.3.3. Onderhoudslasten (klein onderhoud)	29.818	28.150	19.007
4.3.4. Energie en water	48.045	53.920	53.524
4.3.5. Schoonmaakkosten	155.928	152.400	147.647
4.3.6. Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	9.871	12.150	12.149
4.3.7. Dotatie voorziening onderhoud	75.043	75.043	75.043
4.3.8. Overige huisvestingslasten	22.478	13.250	17.567
	342.183	334.913	324.937
4.4. Overige lasten			
4.4.1. Administratie en beheer	162.862	143.810	158.694
4.4.2. Inventaris en apparatuur	187.888	126.550	152.201
4.4.3. Leer- en hulpmiddelen	157.154	142.000	128.837
4.4.5. Overige	98.445	104.948	134.821
	606.349	517.308	574.553
Accountantslasten			
4.4.1.1 Onderzoek jaarrekening	11.435	15.000	14.581
4.4.1.2 Andere controleopdrachten	-	-	-
4.4.1.3 Fiscale adviezen	-	-	-
4.4.1.4 Andere niet-controledienst	-	-	-
	11.435	15.000	14.581
6. Financiële baten en lasten			
6.1.1. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	-	-	535
6.2.1. Rentelasten en soortgelijke lasten	-1.794	-2.090	-2.048
	-1.794	-2.090	-1.513

Behorende bij onze verklaring d.d.

11 JUN 2019

astrium onderwijsaccountants b.v.

ONDERTEKENING

Het College van Bestuur verklaart hierbij de jaarrekening over de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018 te hebben vastgesteld.
De jaarrekening bestaat uit een balans per 31 december 2018 en een staat van baten en lasten over de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018.

L.B. van Breda, voorzitter

De Raad van Toezicht verklaart hierbij de jaarrekening en het bestuursverslag over de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018 te hebben goedgekeurd. Het "Rapport inzake de jaarstukken" bestaat uit een balans per 31 december 2018 en een staat van baten en lasten over de periode 1 januari 2018 tot
en met 31 december 2018.

R. van Dessel, voorzitter

C.J. Evers, secretaris

Behorende bij onze verklaring d.d.

11 JUN 2019

astrium
onderwijsaccountants b.v.

MODEL G VERANTWOORDING SUBSIDIES

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond?
		Totaal	-	-	

G2 Subsidies met verrekeningsclausule

G2A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag toewijzing €	Ontvangen t/m verslagjaar €	Totale kosten €	Te verrekenen €
			-	-	-	-
		Totaal	-	-	-	-

G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag toewijzing €	Saldo 31-12-2017 €	Ontvangen in verslagjaar €	Lasten in verslagjaar €	Totale kosten 31-12-2018 €	Saldo nog te besteden €
					-			-
		Totaal						

Behorende bij onze verklaring d.d.

11 JUN 2019

astrium onderwijsaccountants b.v.

WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Primair onderwijs in de gemeente Zundert van toepassing zijnde regelgeving.
De klassenindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	2
Gemiddeld aantal studenten	1
Gewogen aantal onderwijssoorten	1
Totaal aantal complexiteitspunten	4

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor Stichting Primair onderwijs in de gemeente Zundert is berekend conform de WNT klassenindeling. Op grond van de criteria valt deze rechtspersoon in klasse A, daarmee bedraagt het bezoldigingsmaximum € 111.000 en is vastgesteld door de Raad van Toezicht op 17 december 2018. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2018		
Bedragen x € 1	N. Flipse	L. van Breda
Functiegegevens	Voorzitter CvB	Voorzitter CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 03/10	01/10 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,8	0,8
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	56.981	18.971
Beloningen betaalbaar op termijn	-	3.156
Subtotaal	56.981	22.127
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	67.147	22.139
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	56.981	22.127
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Behorende bij onze verklaring d.d.
11 JUN 2019
astrium onderwijsaccountants b.v.

Gegevens 2017		
bedragen x € 1	M. Nagtzaam	N. Flipse
Functiegegevens	Voorzitter CvB	Voorzitter CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 30/09	01/09 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,7	0,8
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	47.572	21.515
Beloningen betaalbaar op termijn	7.102	-
Subtotaal	56.674	21.515
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	80.250	35.667
Totale bezoldiging	56.674	21.515

1d. Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.500/ 1.700 of minder

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
F. van Ooijen	Voorzitter Raad van Toezicht (tot 01-01-2019)
C. Evers	Lid Raad van Toezicht
J. Oostvogels	Lid Raad van Toezicht
R. van Dessel	Lid Raad van Toezicht (vanaf 01-01-2019)

2.Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking:

Voor het verslagjaar 2018 is deze categorie voor SPOZ niet van toepassing.
3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT:
Naast de hierboven vermelde functionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Behorende bij onze verklaring d.d.

11 JUN 2019

astrium onderwijsaccountants b.v.

Astrium
ONDERWIJSACCOUNTANTS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van Stichting Primair onderwijs in de gemeente Zundert

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Primair onderwijs in de gemeente Zundert te Zundert gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Primair onderwijs in de gemeente Zundert op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Primair onderwijs in de gemeente Zundert, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:
- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720.
Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.
Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.
Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Zoetermeer, 11 juni 2019
Astrium Onderwijsaccountants B.V.

Was getekend,

Drs. N.E. Lansbergen RA EMITA RE

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.